

Кожна держава, яка підписала Конвенцію, зобов'язана підготувати національний звіт щодо становища дітей у своїх країнах. Крім того, відповідні дані надають недержавні організації національного та регіонального рівнів для того, щоб можна було б об'єктивно оцінити забезпечення прав дитини в конкретній країні. Був створений спеціальний контрольний орган — Комітет ООН з прав дитини. Передбачено відповідальність держави за невиконання принципів і положень конвенції.

Конвенція ООН про права дитини заклала у міжнародне право ті норми захисту прав дитини, до дотримання яких повинні прагнути усі держави. На підставі норм і принципів Конвенції були сформульовані міжнародні, регіональні та національні акти про права дітей.

Риженко М.Ю.

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ І ПРАВО НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ

Вчення про права людини і концепція природного права серед інших непорушних прав людини виділяють право на свободу пересування. Проте, до останнього часу (і навіть зараз, в умовах активного залучення все більшої кількості країн в процес глобалізації) це природжене право людини розглядається виключно в національному масштабі. Кожна демократична держава встановлює вільний режим пересування громадян усередині держави, за винятком певних режимних об'єктів, але залишає за собою право санкціонувати певні питання пересування осіб через межі з іншими державами, що частково протирічить концепції природного права.

Своєю «Загальною декларацією прав людини» Генеральна Асамблея ООН 10 грудня 1948-го року в Парижі вписала визначну сторінку в історію людства. Деякі з основних прав, гарантованих документом, щоправда згодом випали з поля зору, наприклад, свобода пересування. Стаття 13 Декларації стверджує: «1. Кожна людина має право вільно пересуватися і обирати собі місце проживання у межах кожної держави. 2. Кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи й свою власну, і повертатися у свою країну».

Проте існують «обмежувачі» такого права — візи.

Віза — етикетка (відмітка чи позначка) в паспортному документі, що оформлена уповноваженими державними органами держави та є дозволом на в'їзд особи на її територію на зазначений у ній строк або на транзитний проїзд через її територію протягом відповідного строку.

Візовий режим — це умови (правила) отримання візи і особливий порядок перетину державного кордону, встановлений державою як в односторонньому порядку, так і на підставі домовленостей між державами.

Існують різні типи візових режимів: загальний, дипломатичний, приватний, транзитний.

При загальному візовому режимі, для всіх громадян певної країни застосовуються однакові правила для перетину меж тієї або іншої країни. Для дипломатичного візового режиму, визначаються особливі правила або виключення відносно дипломатів, делегацій і осіб супроводжуючих їх. При приватному візовому режимі, встановлюються певні правила (в основному заборони) на перетин меж певній особі або особам за якою-небудь ознакою або без нього поіменно.

Візовий режим може бути як тимчасовим, веденим у результаті яких-небудь суб'єктивних факторів (проведення спортивних чемпіонатів, зустріч керівників багатьох держав), так і постійним.

Сучасне міжнародне право регулює питання в'їзду осіб на територію суверенних держав в обмеженому об'ємі, перш за все в частині прав людини.

Наприклад, ще не існує правило, яке б передбачало, що консульство зобов'язане повідомляти про причину відмови у наданні візи. Це правило є елементом державного суверенітету, і його ніхто не скасовує.

Але також існують принципи свободи пересування та поваги до прав громадянина, що суперечать цьому правилу. Тому точиться постійна боротьба між різними підходами до основ міграційної політики, зокрема, правил доступу на територію тих чи інших країн.

Візова політика держави визначена як сукупність і загальна спрямованість заходів регулювання процедурних питань в'їзду на територію суверенної держави. Вона є складовою частиною міграційної політики держав, і пов'язана, перш за все, із зовнішньою економічною політикою, питаннями безпеки і правового статусу іноземців. На характер візової політики впливають також історичні чинники. В рамках Європейського Союзу склалася єдина візова політика, що включає два типи держав, громадяни першого з яких зобов'язані володіти візою для перетину зовнішніх меж Європейського Союзу, а громадяни другого звільнені від цього обов'язку. Крім того є критерії встановлення безвізового режиму з третіми державами.

Безвізовий режим — це режим взаємовідносин між країнами, при якому громадянам цих держав не потрібне отримання візи для в'їзду на їх територію.

Безвізовий режим може встановлюватись як в односторонньому порядку (наприклад Україною для громадян економічно розвинутих країн), так і у порядку взаємності (по двосторонній або багатосторонній домовленості, наприклад, Шенгенська зона).

Встановлення безвізових режимів між країнами скасувало проблему з порушенням права на свободу пресування, але водночас такий крок мав би негативні наслідки, перш за все пов'язані з міграційними процесами.

Хоча в більшості випадків причини багатьох передбачуваних проблем безпосередньо не пов'язані із безвізовим режимом, все ж лібералізація візових

вимог є досить непопулярною темою в більшості держав (особливо, держав-членів ЄС). Зростання нелегальної міграції, організованої злочинності та інших негативних явищ викликане такими проблемами як непрофесійне управління, неспроможність урядів керувати ефективно, економічний занепад, глобалізація кримінальних зв'язків, тощо. Не секрет, що особи, залучені до організованої злочинності, з легкістю оминають візові перешкоди, а нелегальні мігранти просто ігнорують візові вимоги.

Проте скасування візових режимів між деякими країнами спричинило б появу численних фактів зловживання таким правом вільного пересування. Тому існує необхідність не лише чіткої нормативної міжнародно-правової регламентації відносин між державами з безвізовими режимами, а й розробка ефективних механізмів мінімізації можливих негативних наслідків і боротьба з ними.

Отже, вільне пересування людей є природним правом, істинною цінністю сучасного світу. Сьогодні неможливо уявити політичні, економічні та гуманітарні наслідки обмеження свободи пересування для деяких країн світу. Тим не менше, як і кожна свобода, вільне пересування людей включає не тільки позитивні, але і негативні аспекти, які часто пов'язують із міграцією як «супутньою хворобою».

Симулик І.В.

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Ефективний захист прав людини є основною ознакою будь-якої правової держави. Однак держава Україна, яка лише 17 років тому була проголошена незалежною і тільки проходить шлях становлення стабільної правової системи. Недосконалість національної судової системи є очевидним фактом. Існування наднаціональних механізмів захисту прав людини, таких як Європейський суд з прав людини, може не тільки певним чином вирішити дану проблему, але й вплинути на розвиток судової системи України як такої.

Актуальність даної роботи полягає у тому, що кількість скарг, поданих до Європейського суду з прав людини проти України, постійно збільшується. Це свідчить як про інтенсивність процесів становлення демократії, так і про низьку ефективність національної судової системи у захисті прав і свобод людини і громадянина.

Головна мета даної роботи — дослідити практику прийняття і виконання рішень Європейським судом як одним з механізмів захисту прав людини.

Європейський суд з прав людини- основний європейський правозахисний орган, контрольний механізм, що забезпечує дотримання прав і свобод людини